

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Красимира Борисова Друмева

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”

за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ”

във Факултет по науки за образованието и изкуствата

към СУ „Св. Климент Охридски“

научна област 8. Изкуства

професионално направление 8.2. Изобразително изкуство

(Графичен дизайн)

за нуждите на катедра „Визуални изкуства“

обявен в бр. ДВ бр. 103 /12.12.2023 г.

кандидат гл. ас. д-р Явор Спасов Грънчаров

Явор Грънчаров е роден през 1982 г. в град София. През 2001 г. завършва СХУИИ „Илия Петров“, София. Дипломира се с бакалавърска степен през 2005 г. в специалност „Педагогика на обучението по изобразително изкуство“, СУ „Св. Климент Охридски“, където в 2007 г. завършва и магистърска програма „Педагогика и семиотика на изобразителното изкуство“. През 2017 г. постъпва като щатен преподавател в катедра „Визуални изкуства“ във Факултет по науки за образованието и изкуствата към СУ. В момента е главен асистент в същата катедра. През 2019 г. защитава дисертационен труд на тема „Съвременни тенденции в графичния дизайн и приложението му при създаване на учебници, учебни помагала и рекламни материали“. Професионалните му интереси са насочени в областта на графичния дизайн, дигитална графика и рекламата. В работата си използва различни начини за художествено изразяване, като визуализира идеите си чрез съчетаването на традиционни техники в изкуството с 2D и 3D дигитални технологии. Автор е на публикации в областта на графичния дизайн. Има три самостоятелни изложби и е участвал в голям брой съвместни национални и международни изложби, художествени проекти и пленери. Член е на Съюза на българските художници и на сдружение „Изкуство в действие“.

Явор Грънчаров е автор с богато портфолио. В своя хабилитационен труд „Графичният дизайн - съвременни тенденции, естетика, функционалност“ представя работата си като графичен дизайнер, художник

и преподавател в областта на 2D и 3D дигитални технологии. Включени са творби, създадени в периода от 2020 г. досега. Несъмнено можем да констатираме неговата всеотдайност към катедра „Визуални изкуства“, Факултет по науки за образованието и изкуствата към СУ „Св. Климент Охридски“. Голяма част от работите му в областта на графичния дизайн са посветени на творческата и публикационна дейност на академичното звено, където работи. През годините той е успял да изгради собствен графичен стил, който прави разпознаваеми творбите му сред аудиторията. Бих го определила, като чист и функционален, но и силно изразителен в зависимост от контекста на изданието. Забелязва се стремеж към търсене на иновативни техники за творческо изразяване, за което прилага специализиран софтуер. Проектите му носят духа на новото време и тенденции в графичната култура. Авторът демонстрира прецизно чувство за естетика, която хармонизира изобразителните пространства в една обща, съгласувана и оригинална визия. Той успява да намери точният подход към типографската композиция, която да комуникира адекватно с изобразителните елементи. Определено показва познаване и осъзнато прилагане на принципите и компонентите за графично проектиране.

Особено интригуваща е художествената част от хабилитационния труд. Представени са серия от 18 дигитални принтове, създадени за самостоятелна изложба „Интеграция в алгоритми“, представена в галерия „Алма Матер“, СУ „Св. Климент Охридски“ през 2023 г. Водещата концепция на творбите е свързана с проблематиката около изкуствения интелект и неговото отражение върху развитието на съвременното общество. Авторът е силно заинтригуван от технологичните постижения през последните години, като осъзнава големите възможности за еволюция и иновации. Той смело експериментира с 3D софтуери и технологии, за да пресъздаде идеите си в най-голяма дълбочина. На пръв поглед силуетите изглеждат първични и изкуствени, но съзерцавайки многообразието от текстури потъваме в свят на чувственост, докосване, съжителство между разум и чувства. Мога да интерпретирам идеята на автора, като ураган от емоционалния и менталния свят, в който силата на мисълта и стремежът към еволюция изпреварва духовното израстване на индивида. Машината все повече прилича на човек, а човека на машина. Засегнатата проблематика несъмнено все повече ще вълнува човечеството, ще можем ли да управляваме тези нови процеси или ще се претопим в безвреме. Определено дигиталните творби провокират към философски съждения

относно технологичните тенденции, което поражда множество етични казуси в контекста на изкуствения интелект. В своята рецензия относно изложбата „Интеграция в алгоритми“ доц. Милена Блажиева много синтезирано описва реакцията от художествените творби:

„Изложбата на Явор Грънчаров е своеобразно артистично пророчество – на пръв поглед може би донякъде иронично, но в действителност напълно сериозно – което очертава възможна перспектива пред човечеството. Пред нас застава и изключително важният въпрос, че вероятно ще трябва да предефинираме що е то човешко и докъде се простират неговите граници.“ В: Информационен бюлетин на СБХ, бр. 04/2023 г., с. 68.

Впечатляваща е специфичната авторска естетика на пластичното и композиционно изграждане на художествения образ. Обемите са монолитни, ситуирани в стерилната среда на имагинерното, за да се подчертае изразителността на водещия образ. Цветовата гама е приглушена, за да ни въведе в дълбоки размисли за настоящето и бъдещето. Фигурите са покрити от мрежа и плът, вътрешността е духовното им същество - невидимо и неизобразимо. Тази празнота създава усещане за тишина и недоизказаност, фигури застинали в необятното пространство на съзнанието.

Смятам, че представения творчески продукт притежава значителна приносна стойност в областта на овладяването на дигиталните технологии за нуждите на изкуството и визуалната комуникация. Авторът с дълбока осъзнатост прилага възможностите на графичния софтуер, за да пресъздаде чувства, желания и екзистенциални размисли. Неговата работа разкрива нови хоризонти и възможности за изказ и обогатяване на художествения образ, чрез създаването на триизмерни форми и структури. Той успява да предаде тази компетентност и увереност в изразните средства и на своите студенти. Произведенията му се явяват и ключов момент в преподавателската му работа, показвайки реализация на нови творчески търсения при създаването на дигитални образи. Разработените методически материали разкриват в детайли пътят на овладяване на технологиите, но не като самоцел, а съзнателно изследване на инструментариума и неговото адекватно приложение.

Явор Грънчаров освен творческите постижения и отдадеността си, като преподавател се представя и като блестящ учен. Счита за принос към хабилитационния труд неговата изследователска работа. Той има редица

публикации в реферирани издания, а студията „Семиотиката в графичния дизайн и визуалната комуникация“ е задълбочен анализ на област пряко свързана с графичния дизайн. Тук той разкрива същността, мястото, ролята и значението на семиотиката като наука за знаците, приложението ѝ в графичния дизайн, връзката семиотика – визуална комуникация и произтичащата от нея роля на графичния дизайнер, като визуален комуникатор. Това изследване подпомага работещите в сферата на визуалните комуникации да разберат и предвидят емоционалните реакции или интерпретациите, които потребителят може да има при преживяването на визуалният образ.

След всичко казано до тук мога да определя хабилитационния труд, като терминал на преплитане между изкуство, дизайн и технологии. Несъмнено фундаментът на творчеството на Явор Грънчаров се крепи на неговото любопитство към иновациите, амбиция и нужда да визуализира своя вътрешен свят, пречупен през призмата на проблематиката на нашето съвремие. Убедено мога да определя авторът, като талантив творец, който със своята работа отдадено защитава високите стойности в изкуството. Работата му, като преподавател се отличава с иновативност и висока компетентност в областта на графичния дизайн и дигиталните технологии. Предава безкористно своя професионализъм и креативност на своите студенти. Провокира ги да участват в престижни форуми за съвременно изкуство, което несъмнено има важен принос към формирането им като свободно мислещи и отстояващи своите идеи творци.

Като имам предвид широкоспектърната художествено-творческа, научна и преподавателска работа на гл. ас. д-р Явор Спасов Грънчаров, която като обем и приноси напълно съответства на законовите изисквания, предлагам на членовете на уважаемото научно жури категорично да гласуват с „да“ за кандидатурата му в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в научна област 8. Изкуства, професионално направление 8.2 Изобразително изкуство (Графичен дизайн) за нуждите на катедра „Визуални изкуства“, Факултет по науки за образованието и изкуствата към СУ „Св. Климент Охридски“.

18.03.2024 г.
В.Търново

Доц. д-р Красимира Друмева

